

Bruxelles, 4.4.2014
COM(2013) 659 final/2

ORRIGENDUM

Annule et remplace le document COM(2013) 659 final du 20/09/2013

Concerne la langue roumaine, aux pages 2 et 3, point 1, à la page 4, point 2, à la page 6, point 3.1, aux pages 7 et 8, point 3.3.1, à la page 9, point 3.3.2, aux pages 9 et 10, point 3.3.3, aux pages 11 et 12, point 3.3.4, aux pages 12 et 13, point 3.3.5, à la page 13, point 3.3.6, aux pages 14 et 15, point 3.3.7, à la page 16, point 3.3.8

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

O nouă strategie a UE pentru păduri și sectorul forestier

{SWD(2013) 342 final}

{SWD(2013) 343 final}

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

O nouă strategie a UE pentru păduri și sectorul forestier

1 EUROPA ARE NEVOIE DE PĂDURILE SALE

Pădurile și alte terenuri împădurite acoperă peste 40 % din suprafața terestră a UE, având un caracter foarte variat de la o regiune la alta. Împădurirea și evoluția naturală au contribuit la creșterea suprafeței împădurite a UE cu circa 0,4% pe an în ultimele decenii. Cu toate acestea, la nivel mondial, suprafețele împădurite continuă să scadă. La ora actuală, în UE, doar 60-70 % din creșterea anuală este tăiată, ceea ce duce la creșterea volumului total al lemnului pe picior. Totuși, conform previziunilor statelor membre în ceea ce privește exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură (*Land Use, Land-Use Change and Forestry* – LULUCF), se estimează o creștere a cotelor de exploatare cu aproximativ 30 % până în 2020, în comparație cu 2010.¹ Aproximativ 60 % din păduri aparțin câtorva milioane de proprietari privați², iar numărul acestora tinde să crească, având în vedere că în unele state membre continuă procesul de restituire a pădurilor. Restul aparține statului și altor proprietari publici.

Pădurile sunt multifuncționale, având o utilitate economică, socială și de mediu. Ele oferă habitate pentru animale și plante și joacă un rol major în atenuarea schimbărilor climatice și în alte servicii de mediu. Aproape o pătrime din suprafața împădurită a UE este protejată în cadrul programului Natura 2000, iar o mare parte din restul suprafeței adăpostește specii protejate în temeiul legislației UE în materie de protecție a naturii. De asemenea, pădurile oferă beneficii mari pentru societate, inclusiv pentru sănătatea oamenilor, pentru recreere și turism.³

Importanța socioeconomică a pădurilor este ridicată, dar adesea subestimată. Pădurile contribuie la dezvoltarea rurală și asigură aproximativ trei milioane de locuri de muncă. Lemnul este în continuare principala sursă de venituri financiare din păduri. Așadar, strategia are în vedere și industriile forestiere din UE, care intră sub incidența politicii industriale a UE. Lemnul este considerat, de asemenea, o sursă importantă de materii prime pentru bioindustriile emergente.

Biomasa forestieră este în prezent cea mai importantă sursă de energie regenerabilă și reprezintă aproximativ jumătate din consumul total de energie regenerabilă al UE. În conformitate cu planurile naționale de acțiune în domeniul energiei regenerabile, biomasa utilizată pentru încălzire, răcire și producerea de energie electrică ar trebui să furnizeze aproximativ 42 % din obiectivul care prevede ca, în 2020, 20 % din energie să provină din surse regenerabile. Dacă se va realiza acest lucru, cantitatea de lemn utilizată în scopul producerii de energie în UE ar fi egală cu cantitatea totală de lemn recoltată. Pădurile oferă, de asemenea, o gamă largă de alte produse, de exemplu plută, rășini, ciuperci, fructe cu coajă lemnoasă, vânat și fructe de pădure.

¹ Pe baza nivelurilor de referință pentru gestionarea pădurilor preconizate pentru UE, prezentate la CCONUSC CMP.6.

² 16 milioane, conform estimărilor proprietarilor. Deși numărul de proprietari privați de păduri este destul de ridicat, proporția de teren împădurit deținut de aceștia este comparativ redusă și adesea fragmentată.

³ Detalii suplimentare se găsesc în Cartea verde privind protecția pădurilor și informarea în domeniul forestier COM (2010)66.

Garantarea gestionării durabile a pădurilor este esențială dacă se dorește să se beneficieze în mod echilibrat de aceste avantaje.

Gestionarea durabilă a pădurilor înseamnă folosirea pădurilor și a terenurilor împădurite într-un mod și într-un ritm care să permită menținerea diversității biologice, a productivității, a capacității de regenerare, a vitalității și a capacității acestora de a îndeplini, acum și în viitor, funcții ecologice, economice și sociale relevante la nivel local, național și mondial fără a aduce prejudicii altor ecosisteme.⁴

Deși Tratatul privind funcționarea UE nu face referire la dispoziții specifice privind o politică forestieră a UE, Uniunea are o lungă tradiție de a contribui, prin intermediul politicilor sale, la punerea în aplicare a unei gestionări durabile a pădurilor și la deciziile statelor membre în materie de păduri. Printre realizările importante se numără strategia Europa 2020 pentru creștere și locuri de muncă, foaia de parcurs privind eficiența utilizării resurselor, politica de dezvoltare rurală, politica industrială, pachetul UE privind clima și energia, cu obiectivele sale pentru 2020, strategia privind sănătatea plantelor și a materialelor de reproducere și strategiile în domeniul biodiversității și al bioeconomiei.⁵

Bazată pe principiul subsidiarității și al responsabilității partajate, strategia forestieră a UE din 1998⁶ a stabilit un cadru pentru acțiunile în acest domeniu care sprijină gestionarea durabilă a pădurilor și se bazează pe legăturile benefice și pe cooperarea dintre politicile și inițiativele UE și ale statelor membre. Planul de acțiune pentru păduri⁷ 2007-2011 a fost un instrument important pentru punerea în aplicare a strategiei și a vizat patru obiective: competitivitatea, mediul, calitatea vieții și coordonarea și comunicarea. Cofinanțarea măsurilor în domeniul forestier în temeiul regulamentului privind dezvoltarea rurală a fost și va rămâne principalul mijloc de finanțare la nivelul UE.

O evaluare ex-post a planului de acțiune pentru păduri a subliniat necesitatea unei noi strategii forestiere care să elaboreze și să pună în aplicare o viziune comună privind gestionarea multifuncțională și durabilă a pădurilor în Europa, să definească prioritățile și direcțiile de acțiune, să stabilească legătura între strategiile și planurile de finanțare ale UE și ale statelor membre, să consolideze coerența intersectorială a activităților de planificare, de finanțare și de punere în aplicare, să instituie mecanisme clare de monitorizare, evaluare și raportare și să reexamineze implicarea părților interesate. Prezenta comunicare sprijină aceste recomandări prin furnizarea de orientări strategice.

⁴ Conferința ministerială privind protecția pădurilor în Europa. Helsinki, 1993.

⁵ COM(2011)244 și COM(2012)60.

⁶ Rezoluția Consiliului din 15 decembrie 1998 privind o Strategie forestieră pentru UE.

⁷ COM(2006)302.

2 DE CE ESTE NEVOIE DE UN NOU CADRU

În ultimii 15 ani, schimbările semnificative sociale și politice au influențat modul în care societatea din UE privește chestiunea pădurilor și a silviculturii. Situația la nivel mondial este caracterizată de cereri și de amenințări tot mai mari la adresa pădurilor. În același timp, numărul tot mai mare de strategii forestiere creează, în domeniul forestier, un mediu politic complex și fragmentat. Legăturile tot mai strânse între piețele internaționale de alimente, hrană pentru animale, fibre și combustibil au cauzat, de asemenea, perturbări neașteptate ale pieței.

Este necesar un nou cadru pentru:

- a se asigura că potențialul multifuncțional al pădurilor din UE este gestionat într-un mod durabil și echilibrat, astfel încât să se permită funcționarea corectă a serviciilor ecosistemice vitale ale pădurilor noastre;
- a satisfacă cererea tot mai mare de materie primă pentru produsele existente și cele noi (de exemplu, substanțe chimice sau fibre textile ecologice) și pentru energia regenerabilă. Această cerere este o oportunitate pentru diversificarea piețelor, dar reprezintă o provocare semnificativă pentru gestionarea durabilă și pentru echilibrarea cererilor. Cererea de noi utilizări în domeniul bioeconomiei și al bioenergiei trebuie să fie coordonată cu cererile tradiționale și să respecte cerințele impuse în materie de sustenabilitate;
- a răspunde provocărilor și oportunităților cu care se confruntă industriile forestiere în ceea ce privește eficiența resurselor și a energiei, materiile prime, logistica, adaptarea structurală, inovarea, educația, formarea profesională și competențele, concurența internațională, politica în domeniul climatic după anul 2020, precum și informarea și comunicarea, pentru a stimula creșterea;
- a proteja pădurile și biodiversitatea de efectele grave ale furtunilor și incendiilor, ale diminuării resurselor de apă și ale dăunătorilor. Aceste amenințări nu se opresc la frontierele naționale și sunt agravate de schimbările climatice;
- a recunoaște faptul că UE nu se bazează numai pe propria producție, iar consumul său are implicații asupra pădurilor din întreaga lume;
- a dezvolta un sistem adecvat de informare pentru urmărirea tuturor aspectelor de mai sus.

UE are nevoie de un cadru politic care să coordoneze și să asigure coerența politicilor din domeniul forestier, permițând sinergii cu alte sectoare care influențează gestionarea pădurilor. Uniunea are nevoie de o nouă strategie în domeniul forestier, care să fie o referință în elaborarea politicilor din domeniul forestier. Pădurile din UE și sectorul forestier al UE trebuie să fie astfel poziționate, încât să asigure contribuția lor la obiectivele generale și specifice ale UE.

3 SOLUȚII: O NOUĂ STRATEGIE A UE PENTRU PĂDURI ȘI SECTORUL FORESTIER

Prezenta propunere promovează o viziune coerentă și globală asupra gestionării pădurilor, examinează numeroasele beneficii ale pădurilor, integrează aspectele interne și externe de politică în domeniul forestier și abordează întregul lanț valoric forestier.

Ea identifică principiile cheie necesare pentru consolidarea gestionării durabile a pădurilor, ameliorarea competitivității și crearea de locuri de muncă, în special în zonele rurale, asigurând totodată protecția pădurilor și furnizarea de servicii ecosistemice. Prezenta propunere precizează, de asemenea, modul în care UE dorește să pună în aplicare politicile în domeniul forestier.

Pentru ca această strategie să fie relevantă pentru politicile care necesită sau ar putea necesita o dovadă a gestionării durabile a pădurilor și să își atingă obiectivele, sunt necesare criteriile de gestionare durabilă a pădurilor obiective, ambițioase și demonstrabile, care ar putea fi aplicate pentru toate utilizările biomasei forestiere. Strategia și punerea sa în aplicare ar trebui să se bazeze pe legislația existentă și pe inițiativele internaționale, inclusiv pe activitatea desfășurată în cadrul FOREST EUROPE⁸, să ia în considerare situația specifică a micilor proprietari de păduri și să includă instrumente bazate pe piață disponibile în sectorul privat, ca de exemplu certificarea.

Pentru a obține rezultate în îndeplinirea obiectivelor comune și a îmbunătăți coerența și sinergiile, este important să se asigure coordonarea cu și între statele membre. Statele membre sunt invitate să ia în considerare principiile și obiectivele acestei strategii la elaborarea și implementarea planurilor lor de acțiune și a programelor naționale în domeniul forestier. Ar trebui dezvoltate oportunități de constituire de rețele și stabilite modalități de a face schimb de informații și de bune practici.

3.1 Principii directoare

- Gestionarea durabilă și rolul multifuncțional al pădurilor, care să ofere numeroase bunuri și servicii într-un mod echilibrat și să asigure protecția pădurilor.
- Utilizarea eficientă a resurselor, optimizarea contribuției pădurilor și a sectorului forestier la dezvoltarea rurală, creșterea economică și crearea de locuri de muncă.
- Responsabilitatea la nivel mondial pentru păduri, promovarea producției durabile și a consumului durabil de produse forestiere.

⁸ Procesul politic paneuropean pentru gestionarea durabilă a pădurilor de pe continent.

Europa are o tradiție îndelungată în ceea ce privește gestionarea durabilă a pădurilor, care se reflectă în principiile FOREST EUROPE aplicate în politicile statelor membre și sprijinite de UE, în special prin intermediul politicii de dezvoltare rurală. Este un concept dinamic cu implicații internaționale, regionale și locale, care trebuie să fie pus în aplicare de către administratorii de păduri la fața locului.

Statele membre și-au asumat obligații în temeiul FOREST EUROPE să își gestioneze pădurile în mod durabil, în conformitate cu politicile și legislațiile lor naționale în domeniul forestier. Atunci când pun în aplicare prezenta strategie, statele membre ar trebui să abordeze elementele de bază ale gestionării durabile a pădurilor, să îmbunătățească schimbul de informații și să asigure difuzarea bunelor practici.

În sectorul forestier, eficiența resurselor înseamnă utilizarea resurselor forestiere într-un mod care să reducă la minimum impactul asupra mediului și a climei și favorizarea produselor forestiere care au cea mai mare valoare adăugată, creează mai multe locuri de muncă și contribuie la un bilanț mai bun din punctul de vedere al emisiilor de carbon. Metoda utilizării în cascadă a lemnului⁹ îndeplinește aceste criterii. În unele cazuri, pot fi necesare abordări diferite, de exemplu în caz de modificare a cererii sau a cerințelor de protecție a mediului.

3.2 Obiectivele privind pădurile pentru 2020

Să se asigure și să se demonstreze că toate pădurile din UE sunt administrate conform principiilor de gestionare durabilă a pădurilor și că se pune accentul pe contribuția UE la promovarea gestionării durabile a pădurilor și la reducerea despăduririlor la nivel mondial, astfel:

- contribuind la echilibrarea diferitor funcții ale pădurii, satisfacerea cererii și asigurarea serviciilor ecosistemice vitale;
- oferind o bază pentru ca silvicultura și întregul lanț valoric forestier să contribuie în mod viabil și competitiv la bioeconomia.

Obiectivele elaborate în colaborare cu autoritățile statelor membre și părțile interesate vizează cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile într-un mod integrat, oferind o abordare globală a politicii forestiere și a gestionării pădurilor.

3.3 Opt domenii prioritare conexe: valoare pentru toți

⁹ În cazul metodei de utilizare în cascadă, lemnul este utilizat în următoarea ordine de prioritate: produse pe bază de lemn, prelungirea duratei de viață a acestor produse, reutilizarea, reciclarea, bioenergia și eliminarea.

Gestionarea durabilă a pădurilor contribuie la obiectivele majore ale societății

3.3.1 Sprijinirea comunităților rurale și urbane

Societatea are nevoie tot mai mult de păduri. Acoperind părți extinse ale zonelor rurale, pădurile sunt, de asemenea, esențiale pentru populația rurală, deoarece sprijină bunăstarea economică și locurile de muncă.

O forță de muncă durabilă, instruită și sigură este unul dintre pilonii unui sector forestier mai competitiv. Pădurile bine gestionate, care beneficiază de administratori de păduri, lucrători și întreprinzători calificați, pregătesc terenul pentru un sector forestier durabil și competitiv care joacă un rol important în dezvoltarea rurală și în întreaga economie, oferind totodată beneficii pentru societate.

Comisia consideră că fondurile de dezvoltare rurală ar trebui să fie utilizate pentru a sprijini implementarea unei gestionări durabile a pădurilor. Statele membre ar trebui să utilizeze oportunitățile oferite de noul regulament privind dezvoltarea rurală și să acorde prioritate investițiilor în modernizarea tehnologiilor forestiere, optimizarea contribuției sectorului la bioeconomie, ameliorarea rezistenței, a valorii ecologice a ecosistemelor forestiere și a potențialului lor de reducere a efectelor negative asupra mediului, atingerea obiectivelor privind natura și biodiversitatea, adaptarea la schimbările climatice, conservarea resurselor genetice, protecția pădurilor și informarea, precum și în crearea de noi păduri și sisteme agroforestiere.

Orientări strategice:

- Statele membre ar trebui să utilizeze fondurile pentru dezvoltarea rurală pentru a îmbunătăți competitivitatea, a promova diversificarea activităților economice, a ameliora calitatea vieții și a furniza bunuri publice de mediu specifice¹⁰, a contribui la promovarea funcțiilor sociale ale gestionării durabile a pădurilor;
- Comisia și statele membre ar trebui să evalueze și să îmbunătățească efectul măsurilor forestiere în cadrul politicii de dezvoltare rurală;
- Ca parte a obiectivului de simplificare al pachetului de modernizare a ajutoarelor de stat, Comisia propune să ia în considerare includerea întreprinderilor mari în sistemul de exceptare pe categorii de ajutoare și revizuieste condițiile pentru exceptări pe categorii în sectorul forestier;¹¹
- Cu ajutorul finanțării pentru dezvoltarea rurală, statele membre sunt încurajate să sprijine sistemele de consultanță în domeniul forestier în scopul sensibilizării publicului, formarea și comunicarea între proprietarii de păduri și autoritățile locale;
- Comisia și statele membre ar trebui să valorifice mai bine avantajele pe care le oferă pădurile pentru societate și, prin intermediul gestionării durabile a pădurilor, ar trebui să găsească echilibrul just în oferta de diverse bunuri și servicii.

¹⁰ Concluziile Consiliului European din 7-8.2.2013 privind cadrul financiar multianual.

¹¹ Deoarece sectorul forestier nu intră sub incidența anexei I și a articolului 42 din Tratatul privind funcționarea UE, toate normele de concurență i se aplică integral.

3.3.2 *Încurajarea competitivității și a sustenabilității industriilor forestiere ale UE, a bioenergiei și a bioeconomiei în ansamblul ei*

Lemnul este o materie primă naturală, regenerabilă, reutilizabilă și reciclabilă. Dacă provine din păduri gestionate în mod durabil, este prelucrat și utilizat pentru a reduce la minimum efectele negative asupra climei și a mediului, oferind totodată mijloace de subsistență, rolul său poate fi durabil.

În ansamblu, 58 % din biomasa lemnoasă recoltată în UE este prelucrată de industriile forestiere din UE¹², reprezentând aproximativ 7 % din PIB-ul industriei prelucrătoare din UE și aproximativ 3,5 milioane de locuri de muncă și contribuind la realizarea obiectivelor politicii industriale a UE.¹³ Cu toate acestea, competitivitatea ei viitoare necesită noi procedee și produse eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și a energiei și sigure din punct de vedere ecologic. Se preconizează că materialele și substanțele chimice avansate, pe bază de lemn, vor juca un rol major în bioeconomia UE. Un document de lucru al serviciilor Comisiei descrie subsectoarele industriilor forestiere din UE, perspectivele lor economice și tehnologice și identifică principalele dificultăți și măsurile de remediere a acestora (2013-2020), pentru a le ajuta să își îmbunătățească competitivitatea pe plan mondial.

Restul de 42 % sunt utilizate pentru energie, reprezentând aproximativ 5 % din consumul total de energie al UE. În conformitate cu planurile naționale în domeniul energiei regenerabile, biomasa va continua să fie principala sursă de energie regenerabilă în 2020. În prezent, Comisia evaluează dacă ar trebui propuse măsuri suplimentare, inclusiv criterii armonizate de sustenabilitate, pentru a aborda aspecte de sustenabilitate referitoare la utilizarea biomasei solide și gazoase pentru încălzire, răcire și producerea de energie electrică.

Astfel, biomasa forestieră, împreună cu produsele forestiere nelemnoase, care devin tot mai interesante pe piață, oferă oportunități de a menține sau de a crea locuri de muncă și diversifică veniturile în contextul unei economii ecologice cu emisii scăzute de carbon.

Orientări strategice:

Comisia, împreună cu statele membre și cu părțile interesate:

- va explora și va promova utilizarea pe scară mai largă a lemnului ca materie primă durabilă, regenerabilă și ecologică, fără a dăuna pădurilor și serviciilor lor ecosistemice; va evalua beneficiile climatice ale înlocuirii materialelor și a energiei cu biomasă forestieră și produse forestiere recoltate și efectul stimulentei pentru utilizarea biomasei forestiere în crearea unor situații de distorsiune pe piață;
- va elabora, până la sfârșitul lui 2014, criterii obiective, ambițioase și demonstrabile pentru gestionarea durabilă a pădurilor la nivelul UE, care să poată fi aplicate în diferite contexte

¹² Prelucrarea lemnului, mobilierul, fabricarea și conversia pastei de hârtie și a hârtiei și tipărirea (NACE secțiunile 16, 31, 17, 18.1). Sunt acoperite, de asemenea, aspecte relevante referitoare la recoltarea lemnului (NACE 02.2).

¹³ „O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei” [COM (2012)582 final] și „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării” [COM (2010)614].

politice indiferent de utilizarea finală a biomasei forestiere. Comisia va prezenta măsurile corespunzătoare;

- va analiza oferta potențială de lemn, facilitând creșterea mobilizării durabile a lemnului; va elabora un ghid de bune practici privind acest aspect și privind utilizarea „în cascadă”, precum și privind procesele de producție eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și a energiei, în special pentru industriile forestiere, IMM-uri și microîntreprinderi;

- va stimula dezvoltarea pieței și internaționalizarea produselor industriei forestiere din UE și va îmbunătăți cunoștințele în domeniu, inclusiv privind construcția durabilă și informarea consumatorilor privind mobilierul;

- va facilita accesul la piețele țărilor terțe pentru produsele industriei forestiere și materiile prime din UE prin intermediul unor acorduri comerciale bilaterale și prin îmbunătățirea informațiilor privind condițiile de import și privind exporturile materiilor prime;

- va sprijini Platforma tehnologică din sectorul forestier și va încuraja noi inițiative, cum sunt parteneriatele între sectorul public și cel privat, de exemplu în sectorul bioproduselor, care încurajează cercetarea și inovarea pentru diferite produse și procedee eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și a energiei;

- va lansa în 2014 o evaluare a costului cumulat al legislației UE referitoare la lanțurile valorice ale sectorului forestier. Rezultatele ar putea să contribuie la o analiză mai extinsă a impactului, inclusiv a costurilor, a beneficiilor și a coerenței politicilor și legislației.

3.3.3 Pădurile în contextul schimbărilor climatice

Pădurile sunt vulnerabile la schimbările climatice. Prin urmare, este important să se mențină și să se consolideze capacitatea acestora de a rezista și de a se adapta, inclusiv prin prevenirea incendiilor și alte soluții de adaptare (de exemplu, specii și soiuri de plante adecvate etc.).

În același timp, gestionarea pădurilor poate atenua schimbările climatice în cazul în care este menținut sau consolidat rolul pădurilor de rezervoare în ciclul carbonului și prin furnizarea de biomateriale care pot acționa ca depozite temporare de carbon sau ca „înlocuitori de carbon”, care înlocuiesc materialele și combustibilii cu emisii ridicate de carbon. UE a adoptat recent norme de contabilizare, monitorizare și raportare cu privire la LULUCF¹⁴, în conformitate cu care statele membre vor furniza, de exemplu, informații cu privire la planurile lor de îmbunătățire a rezervoarelor de carbon și de reducere a emisiilor legate de păduri. De asemenea, UE și statele membre și-au asumat angajamente în legătură cu LULUCF, care trebuie îndeplinite până în 2020, a doua perioadă de angajament în temeiul Protocolului de la Kyoto.

Pădurile atenuază totodată impactul fenomenelor meteorologice extreme, moderând temperaturile, reducând viteza vântului și scurgerea apei.

Orientări strategice:

Statele membre ar trebui să demonstreze:

¹⁴ Decizia nr. 529/2013/UE.

- modul în care intenționează să mărească potențialul de atenuare al pădurilor de pe teritoriul lor prin creșterea absorbțiilor și reducerea emisiilor, inclusiv prin utilizarea în cascadă a lemnului, ținând seama de faptul că noul subprogram al LIFE+ pentru finanțarea politicii climatice și a dezvoltării rurale poate promova și sprijini practici noi sau existente de gestionare a pădurilor, care limitează emisiile sau cresc productivitatea biologică netă (adică eliminarea CO₂). Acest lucru trebuie făcut până la mijlocul anului 2014 în cadrul informării privind acțiunile referitoare la LULUCF;

- modul în care consolidează capacitățile de adaptare și de rezistență ale pădurilor, pe baza acțiunilor propuse în strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice¹⁵ și în Cartea verde privind protecția pădurilor și informarea, de exemplu în ceea ce privește eliminarea lacunelor la nivelul cunoștințelor și integrarea măsurilor de adaptare în politicile forestiere.

3.3.4 Protejarea pădurilor și ameliorarea serviciilor ecosistemice

Pădurile oferă servicii ecosistemice de care depind comunitățile rurale și urbane și găzduiesc o biodiversitate enormă. Presiunile exercitate asupra pădurilor, cum sunt fragmentarea habitatelor, răspândirea speciilor alogene invazive, schimbările climatice, deficitul de apă, incendiile, furtunile și dăunătorii, necesită protecție sporită. Normele UE acoperă circulația și comerțul cu anumite plante, produse vegetale și obiecte care pot pune în pericol sănătatea plantelor.

Eforturile de protecție ar trebui să urmărească menținerea, îmbunătățirea și restabilirea rezistenței și a multifuncționalității ecosistemelor forestiere, acestea fiind componente cheie ale infrastructurii ecologice a UE, care furnizează servicii ecologice esențiale, precum și materii prime.

Ar trebui să se pună mai mult accent pe prevenirea efectelor negative asupra pădurilor decât pe atenuarea pagubelor și refacerea ecosistemelor. Pentru ca pădurile să fie în măsură să reacționeze la viitoarele amenințări și tendințe, trebuie consolidată diversitatea genetică și protejate resursele genetice puse în pericol.

Atât natura, cât și efectele anumitor amenințări au caracter transfrontalier și, prin urmare, este necesară o acțiune la nivelul UE.

Planurile de gestionare a pădurilor (FMP – *Forest Management Plans*) sau instrumentele echivalente bazate pe principiile gestionării durabile a pădurilor sunt instrumente cheie în oferirea mai multor bunuri și servicii în mod echilibrat. FMP se află în centrul strategiei UE 2020 în domeniul biodiversității și al fondurilor de dezvoltare rurală ale UE. Strategia cuprinde aceste planuri, promovând și sprijinind utilizarea lor.

Orientări strategice:

Statele membre:

¹⁵ COM (2013) 216.

- vor elabora, cu sprijinul Comisiei, un cadru conceptual pentru evaluarea serviciilor ecosistemice, promovând integrarea acestora în sistemele contabile la nivelul UE și la nivel național până în 2020. Ele se vor baza pe cartografierea și evaluarea stării ecosistemelor și a serviciilor oferite de acestea;
- ar trebui să mențină și să mărească suprafețele împădurite pentru a asigura protecția solului, reglementarea calității și a cantității apei prin integrarea practicilor forestiere durabile în Programul de măsuri din cadrul planurilor de gestionare a bazinelor hidrografice în temeiul Directivei-cadru privind apa și în programele de dezvoltare rurală;
- ar trebui să obțină o îmbunătățire semnificativă și măsurabilă a stării de conservare a speciilor și habitatelor forestiere prin punerea în aplicare deplină a legislației UE privind natura și prin asigurarea contribuției planurilor forestiere naționale la gestionarea adecvată a rețelei Natura 2000 până în 2020. Ele ar trebui să se bazeze pe viitorul ghid privind Natura 2000 și pădurile;
- vor implementa Planul strategic pentru biodiversitate 2011-2020 și vor atinge obiectivele Aichi adoptate în contextul Convenției privind diversitatea biologică, pe baza viitorului cadru comun de stabilire a priorităților în materie de refacerea ecosistemelor;
- ar trebui să consolideze conservarea fondului genetic al pădurilor (diversitatea speciilor de arbori) și diversitatea în cadrul speciilor și în cadrul populațiilor. Comisia poate să le sprijine în special prin intermediul programului de dezvoltare rurală.

Comisia:

- va monitoriza progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește adoptarea unor planuri de gestionare a pădurilor sau a unor instrumente echivalente și integrarea aspectelor legate de biodiversitate în aceste planuri, inclusiv a obiectivelor de conservare Natura 2000;
- ar trebui să consolideze, împreună cu statele membre, mecanismele de protecție a pădurilor împotriva dăunătorilor, bazându-se pe o cooperare strânsă cu țările vecine, pe o cercetare aprofundată și pe revizuirea în curs a regimului fitosanitar;
- va evalua impactul și va examina posibilitatea extinderii obligației de a aplica, în cadrul UE, Standardul internațional pentru măsuri fitosanitare nr. 15 cu privire la materialele de ambalaj din lemn;
- va oferi informațiile și datele relevante de care dispune părților la Convenția Organizației Națiunilor Unite pentru combaterea deșertificării, cu scopul de a sprijini punerea în aplicare a planurilor lor de acțiune pentru protejarea pădurilor și a solului în zonele cele mai amenințate de degradarea solului și de deșertificare. Acest lucru se va realiza în special prin Centrul european de date privind pădurile și Centrul european de date privind solul.

Îmbunătățirea bazei de cunoștințe

3.3.5 Ce păduri avem și cum se schimbă ele?

Consolidarea bazei de cunoștințe privind pădurile este necesară pentru a înțelege mai bine problemele complexe de mediu și sociale cu care se confruntă sectorul forestier. Cartografierea și evaluarea stării ecosistemelor forestiere și a serviciilor oferite de acestea

necesită informații mai bune în domeniul forestier la nivelul UE. Variabilele și parametrii relevanți vor fi armonizați la nivelul UE, pe baza cooperării între sistemele de achiziție a datelor internaționale, paneuropene și naționale și pe baza unei analize detaliate a problemelor din UE. Programele UE precum LIFE + ar putea contribui la mobilizarea resurselor necesare.

Comisia și statele membre au elaborat un sistem modular de informații în domeniul forestier, iar activitatea în domeniul utilizării biomasei și al biodiversității este în curs de desfășurare.

Orientări strategice:

Comisia Europeană și statele membre:

- vor institui sistemul de informații în domeniul forestier al Europei, colectând informații armonizate la nivel european privind rolul multifuncțional al pădurilor și al resurselor forestiere și integrând diverse sisteme de informații (de exemplu, EFFIS¹⁶) și platforme de date (de exemplu, EFDAC¹⁷) într-un sistem modular dinamic care combină date și modele în aplicații;
- vor alinia informațiile UE în domeniul forestier, astfel încât acestea să se bazeze în principal pe datele colectate de statele membre, cu cerințele privind structura datelor ale Uniunii Europene, cum sunt INSPIRE¹⁸, SEIS¹⁹ și Copernic²⁰, și vor urma procedee internaționale și regionale;
- vor promova dezvoltarea bazei de date a UE de material forestier de reproducere, care include legături hipertext către registrele și hărțile naționale;
- vor ameliora informațiile privind pădurile și monitorizarea, le fac comparabile și fac schimb de informații în domeniu, valorificând experiențe de succes, de exemplu EFFIS, sănătatea pădurilor, statisticile UE în domeniul forestier și EFDAC.

În strânsă consultare cu părțile interesate, Comisia:

- va elabora mai multe module, de exemplu privind pădurile și perturbările naturale, precum incendiile și dăunătorii, pădurile și bioeconomia, pădurile și schimbările climatice, pădurile și serviciile ecosistemice, care ar putea contribui la obiectivele UE în ceea ce privește statisticile în domeniul forestier și ar alimenta Conturile economice și de mediu integrate pentru domeniul forestier.

3.3.6 Produse forestiere noi și inovatoare, cu valoare adăugată

Este nevoie de un spațiu european de cercetare coerent și ambițios în domeniul forestier pentru a stimula inovarea în acest sector. Pentru aceasta, ar trebui să se ia în considerare specificitățile sectorului forestier, cum ar fi perioadele lungi de desfășurare a proceselor.

¹⁶ Sistemul european de informații privind incendiile forestiere al UE.

¹⁷ Centrul european de date privind pădurile.

¹⁸ Infrastructura pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE).

¹⁹ Sistemul partajat de informații referitoare la mediu.

²⁰ Programul de observare a Pământului al Comisiei Europene.

Programele-cadru pentru cercetare și dezvoltare ale UE sprijină sectorul forestier. Sectorul forestier este mai bine reprezentat în cel de-al șaptelea program cadru de cercetare și în Orizont 2020, în conformitate cu Strategia în domeniul bioeconomiei pentru Europa²¹. Obiectivul este de a consolida sustenabilitatea acestui sector și contribuția sa la economia rurală prin gestionarea durabilă a pădurilor, de a ameliora capacitatea sectorului de a face față stresului biotic și abiotic și de a dezvolta sisteme de producție și produse forestiere mai bune.

Orientări strategice:

- Comisia va acorda asistență statelor membre și părților interesate în ceea ce privește transferul cunoștințelor tehnologice și științifice în practica forestieră și pe piață, în special prin programul Orizont 2020 și prin intermediul Parteneriatului european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii, sprijinind elaborarea de noi produse cu valoare adăugată mai mare;
- Comisia și statele membre ar trebui să colaboreze pentru elaborarea de instrumente avansate de cercetare și de modelare, cu scopul de a suplini lipsa de cunoștințe și de date, astfel încât să contribuie la o mai bună înțelegere a implicațiilor complexe ale schimbărilor sociale, economice și de mediu legate de păduri (de exemplu, identificarea pragurilor de mediu);
- se va face apel la Comitetul permanent privind cercetarea agricolă (SCAR) pentru consolidarea activităților de coordonare a cercetării și inovării între UE, statele membre și părțile interesate;
- Comisia se va asigura că rezultatele și bunele practici sunt difuzate în cadrul structurii de guvernare a pădurilor a UE și în cadrul altor instanțe competente.

Încurajarea coordonării și a comunicării

3.3.7 Colaborarea în scopul gestionării coerente și a înțelegerii mai bune a pădurilor noastre

Pădurile intră sub incidența diferitor politici transversale, ale căror obiective diferă uneori. Prin urmare, coordonarea, cooperarea și comunicarea sunt esențiale pentru realizarea unor politici coerente și consecvente.

Au fost discutate cu statele membre diferite opțiuni de a îmbunătăți coordonarea și implementarea, inclusiv o directivă-cadru privind gestionarea durabilă a pădurilor. Cu toate acestea, nu s-a ajuns la un consens în ceea ce privește o abordare mai ambițioasă decât cea voluntară. În orice caz, trebuie îmbunătățite legăturile cu politicile în domeniul forestier.

Actuala structură de guvernare a UE în sectorul forestier²² depinde de Comitetul permanent forestier²³ (CPF). CPF ar trebui să rămână forumul de discuții cu privire la toate aspectele

²¹ COM (2012)60.

²² Descrișă în documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

²³ Decizia 89/367/CEE a Consiliului.

referitoare la păduri, asigurând coordonarea și coerența politicilor în domeniul forestier. Cu toate acestea, sunt necesare îmbunătățiri pentru a se asigura că CPF ține seama de contribuțiile altor politici. CPF a colaborat cu Grupul consultativ pentru păduri și lemnul de plută, Comitetul „Habitat” și grupul de experți pentru gestionarea rețelei Natura 2000, cu scopul de a pregăti împreună ghidul privind Natura 2000 și pădurile, iar această activitate ar putea servi drept bună practică. De asemenea, s-ar putea pune un accent mai mare pe rolul CPF în păstrarea caracterului multifuncțional al pădurilor.

Comitetul consultativ pentru păduri și lemnul de plută²⁴ va rămâne principala platformă multipartită pentru discutarea unor chestiuni legate de sectorul forestier și de gestionarea durabilă a pădurilor, iar Comitetul consultativ din domeniul industriilor forestiere²⁵ va rămâne principala platformă pentru aspectele legate de lanțurile valorice industriale.

Elaborarea și monitorizarea noii strategii ar trebui să se bazeze pe aceste trei instanțe.

Comunicarea reprezintă o problemă deosebită pentru acest sector, întrucât publicul, în general, nu este conștient de importanța gestionării durabile a pădurilor sau de diferitele moduri în care sectorul forestier contribuie la economia ecologică.

Orientări strategice:

- Comisia se va asigura că activitatea Comitetului permanent forestier se bazează pe alte politici ale UE relevante pentru păduri și sectorul forestier și că gestionarea pădurilor din UE rămâne multifuncțională;
- Comisia și statele membre vor explora diferite opțiuni care să permită o mai bună coordonare a gestionării durabile a pădurilor, armonizarea informațiilor privind pădurile și cooperarea între și cu statele membre;
- Comisia va crea o Rețea europeană de birouri responsabile de păduri (inventare forestiere naționale – IFN) care să dezvolte criteriile armonizate pentru datele provenite de la IFN. Sunt planificate activități complementare în cadrul acțiunilor și al proiectelor de cercetare COST;
- statele membre ar trebui să îmbunătățească informațiile publice despre păduri și lemn, bazându-se pe Strategia de comunicare a UE privind pădurile elaborată de CPF²⁶;
- Comisia va continua să evalueze percepția publică a pădurilor (prin intermediul unui sondaj Eurobarometru până în 2015).

3.3.8 Pădurile din perspectivă mondială

La nivel paneuropean, se pune accentul pe negocierile în curs pentru stabilirea unui acord obligatoriu din punct de vedere juridic privind pădurile, în care UE joacă un rol cheie. Prin

²⁴ Decizia 2004/391/CE a Comisiei.

²⁵ Decizia 97/837/CE a Comisiei.

²⁶ <http://ec.europa.eu/agriculture/fore/publi/>.

acest acord, UE urmărește să amelioreze gestionarea durabilă a pădurilor în întreaga regiune. Noua strategie reprezintă un instrument adecvat pentru punerea în aplicare a acordului.

La nivel mondial, UE se află în prima linie de luptă împotriva despăduririlor și a degradării pădurilor. Ea promovează gestionarea durabilă a pădurilor ca mijloc de protecție a biodiversității, de luptă împotriva deșertificării și de reacție la schimbările climatice, asigurându-se totodată că ecosistemele forestiere oferă bunuri și servicii. În acest mod, ea contribuie la dezvoltarea durabilă și la eradicarea sărăciei. REDD +, FLEGT²⁷ și Regulamentul UE privind exploatarea lemnului²⁸ au ca scop realizarea acestor obiective. Până în 2015, Comisia va examina funcționarea și eficacitatea Regulamentului UE privind exploatarea lemnului.

Prezenta strategie are drept obiectiv să asigure coerența, la nivel internațional, între politicile, obiectivele și angajamentele UE și ale statelor membre cu privire la aspectele referitoare la păduri. Ea sprijină UE și statele membre prin formularea unor obiective clare și coerente.

Orientări strategice:

Comisia Europeană și statele membre:

- vor asigura coerența, la nivel internațional, între politicile și angajamentele UE și ale statelor membre cu privire la aspectele referitoare la păduri;
- vor promova gestionarea durabilă a pădurilor în Europa și la nivel mondial, precum și rolul pădurilor în tranziția către o economie ecologică în contextul cooperării pentru dezvoltare și a acțiunii externe a UE;
- vor asigura, în cadrul Planului de acțiune FLEGT, sprijin continuu eforturilor depuse la nivel mondial pentru a combate exploatarea ilegală a pădurilor;
- vor sprijini, în cadrul REDD+, țările în curs de dezvoltare în eforturile acestora de a îmbunătăți politicile și reglementările forestiere, de a consolida guvernanta în domeniul forestier, de a aprecia ecosistemele forestiere și de a le monitoriza și vor aborda cauzele despăduririlor și ale degradării pădurilor.

Comisia:

- va evalua impactul de mediu al consumului în UE de produse și materii prime care ar putea să contribuie la despăduriri și la degradarea pădurilor în afara UE. Dacă este cazul, Comisia va lua în considerare opțiuni de politică pentru limitarea acestor efecte, inclusiv elaborarea unui plan de acțiune al UE privind despăduririle și degradarea pădurilor. Aceste acțiuni vor fi realizate în conformitate cu cel de Al șaptelea program de acțiune pentru mediu al UE.

²⁷ Regulamentul (CE) nr. 2173/2005 privind instituirea unui regim de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană.

²⁸ Regulamentul (UE) nr. 995/2010.

4 TRANSFORMAREA PRINCIPILOR ÎN ACȚIUNI: REUNIREA EFORTURILOR ÎN FAVOAREA PĂDURILOR NOASTRE ȘI A SECTORULUI NOSTRU FORESTIER

Comisia și statele membre, în limitele competențelor lor respective, vor asigura implementarea strategiei și urmărirea acesteia, acordând o atenție deosebită participării părților interesate.

Pentru a stabili puncte de referință pentru atingerea obiectivelor pentru 2020 în ceea ce privește pădurile și a aborda prioritățile strategice ale acțiunilor în domeniul politicii forestiere și al politicilor care au legătură cu pădurile, Comisia va colabora cu Comitetul permanent forestier pentru a consolida legăturile cu politicile conexe ale UE. Atunci când este necesar, Comisia va colabora cu alte comitete și instanțe. Având în vedere importanța fondurilor UE pentru păduri și sectorul forestier, este necesară ameliorarea calității discuțiilor la nivelul UE.

Vor fi identificate alte domenii în care statele membre ar trebui să facă progrese, cum ar fi prevenirea incendiilor forestiere, combaterea dăunătorilor și a bolilor, promovarea exploataării durabile a lemnului și a cooperării regionale/interregionale.

Pădurile și sectorul forestier beneficiază în prezent de o finanțare importantă din partea UE. Măsurile în sectorul forestier din cadrul regulamentului privind dezvoltarea rurală constituie baza financiară a strategiei (90 % din totalul finanțării UE în sectorul forestier). În conformitate cu planurile actualizate, în 2007-2013 au fost alocate pentru măsurile în sectorul forestier 5,4 miliarde EUR din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală. Ne putem aștepta ca nivelul cheltuielilor în 2014-2020 să fie similar cu cel din perioada curentă, deși acest lucru va depinde de planurile de dezvoltare rurală ale statelor membre. Aceste cheltuieli ar trebui să contribuie la realizarea obiectivelor prezentei strategii și în special să asigure că pădurile din UE sunt gestionate conform principiilor de gestionare durabilă a pădurilor, acest lucru putând fi demonstrat. LIFE + sprijină conservarea naturii, adaptarea la schimbările climatice, nevoile de informații și de protecție, fondurile structurale sprijină proiectele de coeziune, iar Orizont 2020 sprijină acțiunile de cercetare și inovare, inclusiv parteneriatul public-privat pentru bioindustrii. Politicile de dezvoltare și în materie de schimbări climatice oferă, de asemenea, finanțare pentru țările terțe, în special prin intermediul fondurilor de dezvoltare ale UE, prin intermediul REDD + și FLEGT. Raționalizarea resurselor disponibile și îmbunătățirea coordonării între finanțările UE și naționale pot contribui la o mai bună implementare a strategiei.

5 CONCLUZII

O strategie pentru păduri și sectorul forestier este necesară deoarece nu există o politică forestieră comună a UE sau un cadru de referință pentru aspectele referitoare la păduri. Întrucât un număr tot mai mare de politici ale UE prevăd cerințe tot mai mari în ceea ce privește pădurile, este necesar să se coordoneze politicile sectoriale. De asemenea, este nevoie să se ajungă la o viziune strategică globală asupra aspectelor forestiere și să se țină seama în totalitate de politicile UE conexe în cadrul politicilor forestiere naționale. Astfel, se va consolida capacitatea pădurilor și a sectorului forestier de a face față evoluțiilor în diferite domenii de politică.

Prezenta strategie își propune să plaseze pădurile și sectorul forestier în centrul demersului către o economie ecologică și să pună în valoare avantajele pe care le pot oferi pădurile în mod durabil, asigurând totodată protecția acestora. Pentru aceasta, este nevoie de un angajament ferm și de sprijin politic din partea tuturor părților implicate.

Strategia va fi reexaminată până în 2018 pentru a se evalua progresul înregistrat în implementarea sa.

Parlamentul European și Consiliul sunt invitați să sprijine prezenta strategie și să își exprime punctele de vedere cu privire la implementarea sa.